

Ennoras historia

Hans Philip och Marie Spennare

Namnet Ennora skrevs tidigare Enenoret, men under 1600-talet och tidigare även Endenoret. Namnet är känt sedan 1399 (enligt OAU). Att orddelen "nor" betyder "sund" är välkänt, liksom att det finns två sund inom gårdens ägor. Ortnamnsforskaren Harry Ståhl menar att förleden kommer av ett bestånd av enar som skall ha funnits där. På en karta från 1698 skrivs det tydligt och klart "Ennora".

Under 1600-talet fanns en enda gård i Ennora, omfattande $\frac{1}{4}$ mantal fördelat på ömse sidor om sunden. I något gammalt dokument nämns Ennora som torp, men eftersom $\frac{1}{8}$ mantal räknas som ett hemman, så hänger inte uppgifterna ihop riktigt. Det kan ju tänkas att det har varit ett torp som på ena eller andra sättet har fått en utökad areal.

Flera av hemmansägarna i Ennora har titulerats "Bergsman". Men de har inte haft någon egen hytta. I karttexter står det att "*de ingen hytta har, de blåsa i Stabäckshyttan*".

Den följande översikten av Ennora-bornas historia kan inte garanteras vara sann. Den representerar det som vi hittills har lyckats tolka ur tillgängligt material. Sannolikt kommer mer information fram senare. Det främsta hindret har varit att kyrkböckerna är ofullständiga och svårsläsliga. En annan faktor är att Ennora-borna har haft ovanligt lite fantasi när det gäller att ge barnen namn. I berättelsen förekommer inte mindre än tre Anna Andersdotter, vilka till stor del levde samtidigt. Ett annat exempel är att Anders Andersson fick en son som också fick namnet Anders och eftersom efternamnet skulle vara fadersnamnet plus '-son' (sk patronymikon) så blev det en ny Anders Andersson. Eftersom kyrkböckerna vid den tiden inte skriver ut födelseåret, så är det bäddat för missförstånd.

Ytterligare ett hinder i denna historieskrivning, är det faktum att det finns en lucka i husförhörslängderna mellan 1707 [AI:1] och 1743 [AI:2]. Mycket hinner hända bland familjerna under de 36 åren! Men tack och lov så finns födelseböcker, vigselböcker och dödböcker, varför det har gått att göra vissa härledningar.

I det följande skrivs referenser till kyrkböcker inom hakparenteser. För att tydliggöra personernas identitet, skrivs födelseåret inom parentes efter namnet.

I denna version har i huvudsak bara de barn tagits med som senare har ärvt gårdar i Ennora.

Detta dokument kan sägas beskriva Ennoras historia i grova drag. Det skulle vara trevligt med lite mer kött på benen, men det får komma senare, när de andra byarna i socknen har fått sitt. Skulle mer information dyka upp, tex genom tips från läsaren, så skall dokumentet genast blir uppdaterat!

Tiden före 1690

Förkortningar:

RA Riksarkivet

AD Arkiv Digital

År 1562 Oluff Nilsson	RA, 1562:16 sid 82, Landskapshandlingarna för Dalarna
År 1571 Oluf Nilsson i Endenorett	RA, 5116/19 sid 100, Älvsborgs lösen
År 1583 Bengt Olufsson vilken troligtvis var en son till Oluff Nilsson	RA,1583:14 sid 141, Landskapshandlingarna för Dalarna
År 1621 Bengt Oluffson och Oluf Hermansson (född ca 1590?) för Ändenoret Kan man gissa att Oluf Hermansson var ingift med dotter till Oluf Nilsson dvs syster till Bengt Oluffson?	RA, 5117/IV/50 sid. 497, Älvsborgs lösen
År 1625 Oluff Hermansson. I boken benämnd Boskapshjälpen ser man att Endenoret var ensamma om att vara skrivna för tre hästar. Stabäck var skrivna med fler djur totalt, men hade bara en häst.	RA, 1625:16 sid 117, Landskapshandlingarna för Västmanland
År 1628 Britta Olufssdotter föddes. Troligtvis Oluff Hermanssons dotter	AD LI: 1 bild 28 höger
Från 1628 finns en lista över skattegårdar, där Endenoret är upptaget som en gård.	[LI:1 bild 16]
År 1630 Oluff Hermansson. Hustruns namn möjligen Karin. (Olofsdotter?, se ovan)	RA, 1630:13 sid 29, Landskapshandlingarna för Västmanland
1631-08-21 föddes ett barn i Amundbenning. Dopvittnen var Hans ibid samt Olof (Hermansson?) från Endenoret.	[LI:1 bild 29]
Oluff Hermansson var soldat och det finns noterat i boskapslängden för år 1631.	RA 5119/7/7 sid 227
År 1633 Oluff Ersson föddes. Troligtvis Erich Sigfridssons barn.	AD LI: 1 bild 29 höger
År 1634 Hustru Karin avled. O Hermanssons hustru?	AD LI: 1 bild 64 vänster.
År 1635 Christina Ersdotter föddes.	AD LI: 1 bild 30 vänster
År 1638 Margareta Ersdotter föddes.(Död år 1724 i Djupnäs)	AD LI: 1 bild 30 höger
I bänklängden för kyrkan är upptagen en Olof från Endenoret. Ingen tydlig datering av listan finns, men måste vara före 1640. På kvinnosidan finns Karin i Endenoret.	[LI:1 bild 20] [LI:1 bild 21]
Oluff Hermansson deltog i det 30-åriga kriget och avled den 24 april år 1638 i Stralsund.	KrA/0022/1639/3 sid 48
År 1640 Johan Ersson föddes	AD LI: 1 bild 31 höger
Bänklängden för 1640 nämner Hustru Anna från Ennora. Det finns ingen lista på manssidan det året.	
År 1642 i mantalslängden-Erich Sigfridsson. Hustrun namn Anna?	RA Mantal år 1642
År 1643 Kiellwast Ersson föddes.	AD LI: 1 bild 32 höger
År 1646 Erich Ersson föddes	AD LI: 1 bild 33 höger
År 1651 var Erich Sigfridsson från Ändenoret vittne vid ett dop i	AD LI: 1 bild 36 vänster

Skrifvaregården. Vem han var är ännu oklart, några kopplingar till de tidigare ägarna av Ennora har inte gått att hitta. Att det är ett släktskap är nog otvivelaktigt då tidigare boende fanns kvar i gården. Då menas Karin, som troligtvis var Oluff Hermanssons hustru	
År osäkert, föräringar till den nya kyrkklockan, Erich Sigfridsson skänkte 20 kopparmynt.	AD LI: 1 bild 92 höger
År 1655 En son och en dotter till Erich Sigfridsson finns noterade i mantalslängden. Troligtvis Oluff född 1633 och systemen Christina.	RA Mantal år 1655
År 1658 Erich Sigfridssons hustru saknas i mantalslängden för detta år.	RA Mantal år 1658
1659 nämns att Erich Sigfridsson gjorde en överenskommelse med Djupnäs omgränsdragningen.	19-VÅL-29, Historiska kartor, Lantmäteriet
År 1660 noterades återigen ett streck för hustru.	RA Mantal år 1660
År 1663, strecket för hustru saknas Två söner en dotter.	RA Mantal år 1663
År 1667 står något i rutan för hustru typ" förl".	RA Mantal år 1667
År 1669 Återigen streck för hustru	RA Mantal år 1669
År 1673 saknas återigen streck för hustru	RA mantal År 1673
År 1674 är Erich Sigfridsson borta och år 1675 har Oluff Ersson (1633) tagit över gården. Säkerligen son till Erich. Oluf Erssons hustru hette Malin	RA Mantal år 1674
Bänklängden 1691 nämner Olof Ersson på fjärde bänk. Det sägs också att det finns plats för Ennora-folk på femte bänken. Kvinnosidan är inte lika väl specificerad, men det finns plats för Ennora på femte bänk och på fjortonde bänk.	

1690 [AI:1 sid 5]

I Ennora fanns en gård med en familj, bestående av följande medlemmar:

- Olof Ersson (1633) tidigare gift med Margareta Andersdotter, född 1638-09-30 och troligen avliden 1678. Margareta var mor till alla barnen. Olof var uppväxt i Ennora och bodde där hela sitt liv. Föräldrar var troligtvis Erich Sigfridsson och Anna Kiellwassdotter.
- Hustru 2, Malin Ersdotter, född 1627. Olof och Malin vigdes 1679-10-05
- Olofs moder Anna Kielwassdotter
- Dottern Anna Olsdotter, född 1662-11-02
- Sonen Anders, född 1663 [äldste sonen]
- Sonen Johan, född 1674
- Hustrun till Anders, Kerstin Matsdotter från Stabäck, född 1662
- Anders (1663) och Kerstins (1662) dotter Anna, född 1689-03-15 [Fbok AI:1 sid 58]. Denna Anna Andersdotter blir med tiden ingift i Prästtorpet (Halvarsviken).

1696 [AI:1 sid 20]

Nu finns även en dotter Karin med. Hon måste rimligen vara dotter till Olofs(1633) första fru, Margareta (1638), dvs född före 1678. Har troligen varit borta på pigjobb.

1706 [AI:1 sid 35] och [F: 1 sid 15 höger]

Nu nämns Olof (1633) och Malin (1627)som "gamla folket". Det visar sig att Olof gick bort 1710 och Malin 1723. I dödboken är skrivet att han gifte sig första gången vid 28 års ålder(år 1661) med

Margareta Andersdotter (1628-1678) från Englikebänning och fick med henne 10 barn, 5 av varje. Bara 4 barn levde när Oluff gick bort. Paret levde tillsammans i 17 år innan Margareta avled år 1678 .

Anders (1663) första fru, Kerstin Matsdotter (1662) har avlidit 1699 och Anders är omgift med Lisbet Olsdotter från Ombenning, född 1672.

Även Olofs son Johan (1674) bor hemma. Utöver dessa, finns ytterligare några personer, men det är mycket svårsläsligt.

Det förefaller säkert att det var en enda gård i Ennora till och med detta år.

1707-1743

Som nämnt ovan, saknas denna period i husförhörslängden. Perioden kan därför bara beskrivas på basis av vad som kan tolkas i övriga kyrkböcker.

I dödböckerna kan man se att "Gamla folket", Olof Ersson (1633) avled 1710 och hustrun Malin (1627) Ersdotter 1723. De blev således ovanligt gamla för den tiden med sina 77 resp 96 år. Sonen Anders Olsson (1663) ärvde gården, allt under "blinda perioden". 1743 är han och Lisbet/Elisabet Olsdotter (1672) husbondfolk.

Det förefaller som Anders Olsson (1663) och Elisabet (1672) under den perioden fick en son som fick namnet Anders som sin far, således Anders Andersson. Tyvärr har jag inte kunnat finna uppgifter om vare sig hans födelse eller död. Att en person med det namnet från Ennora sedan 1730 var gift med Anna Andersdotter (1703) från Prästtorpet syns tydligt i dödboken för henne.

Emellertid måste denne Anders Andersson ha avlidit före 1742. Eftersom han stod på tur att ärva gården, så gick arvsrätten över till hustru Anna (1703). Klart är att denna Anna år 1742 gifte om sig med Olof Persson (1718) från Ombenning. Han tycks före vigseln ha varit dräng i Ennora.

Under perioden 1702-1743 har brodern Johan Olsson (1674) hunnit gifta sig med Elisabet Olsdotter (1684) från Västerfärnebo och fått en son som originellt nog fick namnet Anders Jansson (1711). (Namnformerna Jan och Johan betraktades tydligen som ett och samma. På samma sätt kunde Olofs dotter kallas Olofsdotter eller Olsdotter). Senare fick de också en son Johan vilken föddes 1724-08-22 och avled 1740-03-07 [F:1 sid 65].

Johan Olsson (1674) avled 66 år gammal den 30 jan 1740 av lungsot som han dragits med i många år. [F:1 sid 65].

1743 [AI:2 sid 10]

Nu finns det klart och tydligt två familjer på Ennora, vilket tolkas som två gårdar. Jag utgår från att Gård B är den äldsta eftersom äldste sonen Anders (1663) ärvde den efter fadern Olof (1633).

Gård B

- Anders Olsson (1663) med hustru Elisabeth (1672). Han är son till Olof Ersson.
- Deras son Anders Andersson har avlidit, men både hans födelse- och dödsdatum är okända.
- Deras sonhustru Anna Andersdotter (1703), änka, men nu omgift med drängen på gården Olof Persson (1718)

Gård A

- Anders Jansson, född 1711, död 1755-01-05 [F:2 sid 106]. Han är sonson till Olof Ersson (1633), brorson till Anders (1663) på gården bredvid. Han ärvde gården 1740 efter fadern.
- Dennes moder Lisa Olsdotter (1684) från Väster Färnebo

- Några övriga barn till Lisa (1684)

1753 [AI:3 sid 4]

Gård B

- Anders Olsson (1663) avled 1751
- Olof Persson (1718) är husbonde.
- Hustrun är Anna Andersdotter (1703)
- Änkan Elisabet Olsdotter (1672) bor kvar till 1760 när hon avlider.
- Några barn, men ännu ej utrett

Gård A

- Anders Jansson (1711)
- Pigan Elisabet, efternamn och födelsetid ej utskrivna

1754-1758[AI:3 sid 25]

Gård B

- Olof Persson (1718) är husbonde.
- Hustrun är Anna Andersdotter (1703)
- Änkan Elisabet Olsdotter (1672) bor kvar.
- Några barn, men ännu ej utrett

Gård A

- Anders Jansson (1711) syns inte här annat än som initialerna AF före änkan Elisabet Ersdotter, men han skall enligt dödboken ha avlidit 1755-01-05 [F:2 sid 106].
- Fd hustrun Eliabet Ersdotter (1719) från Nåås
- Hennes nya man, Olof Persson, född 1726 i Sundbo, tidigare dräng i Ennora.

1759 [AI:3 sid 62]

Gård B

- Olof Persson (1718)
- Hustrun Anna Andersdotter (1703) som avlider 1761
- Änkan Elisabet Olsdotter (1672), svärmor till Anna i hennes första gifte, bor kvar till 1760 när hon avlider.
- Här finns också Anders Andersson (1731), son till Anna, med hustrun Anna Jansdotter (1734) från Stabäck.
- Deras dotter Lisa Andersdotter, född 1754-01-26 [C:1 bild 62]

Gård A

- Olof Persson (den unge, 1726)
- Hustru Elisabet Ersdotter (1719) som avlider 1765. I dödboken efter henne, ser det ut som om Olof överlevde henne.

1762 [Lantmäteriet, 19-VÄL-22]

Detta år får unga Olof Persson (1726) i Ennora ersättning för skog som Djupnäs avverkat. Gamle Olof Persson gav äntligen sitt bifall så att unga Olof Persson fick sitt skadestånd. Allt beslutades i Ennora by.

1775-1784 [AI:4, sid 69]

Gård B

- Olof Persson (1718), flyttar till Djupnäs ca 1777
- Lisa Andersdotter (1754) är nu gift med Jan Ersson, född 1747-07-07 i Ombenning [C:1 bild 50]
De är nygifta (1770)

Gård A

- Olof Persson (1726) saknas här, har inte lyckats finna ut vad som hänt honom
- Anders Andersson (1731)
- Hans hustru Anna Jansdotter (1734) har avlidit 1779-07-18 [AI:4 sid 70]
- Nya hustrun är Anna Persdotter, född 1740-03-29 i Ombenning [C:1 bild 41]
- Anders son Anders Andersson, född 1756-12-09 [AI:4 sid 70]

1785 [AI:4 sid 109]

Gård B

- Jan Ersson (1747) med hustru Lisa Andersdotter (1754)
- Deras dotter Stina, född 1773 är gift med Johan/Jan Thorgren, född 1761. Paret bor hos Stinas föräldrar.

Gård A

- Anders Andersson (1731) med hustru Anna Persdotter (1740)
- Son och sonhustru Anders Andersson (1756), med hustru Cajsa Persdotter, född 1763.

1795 [AI:5, sid 102]

Gård B

- Jan Ersson (1747) med hustru Lisa Andersdotter (1754)
- Dottern och mågen Stina Jansdotter (1773) och Johan Johansson Thorgren (1761)

Gård A

- Anders Andersson (1756), med hustru Cajsa Persdotter, född 1763.

1805 [AI:6 sid 121]

Gård B

- Johan/Jan Thorgren (1761) har tagit över och blivit Bergsman.
- Hustrun Stina Jansdotter (1773). Paret har flera barn, däribland sonen Jan/Johan, född 1806
- Jan Ersson (1747) och Lisa Andersdotter (1754) bor kvar. Jan dör 1813

Gård A

- Anders (1756) och Cajsa (1763)
- Deras dotter, Katarina Andersdotter, född 1792.
- Katarinas make sedan 1811-10-03, Per Persson född 1777-10-12 i Vretarne [AI:6 sid 123]

1815 [AI:7 sid 86]

Gård B

- Johan/Jan Thorgren (1761)
- Hans hustru Stina Jansdotter (1773)

- Stinas mor Lisa Andersdotter (1754)

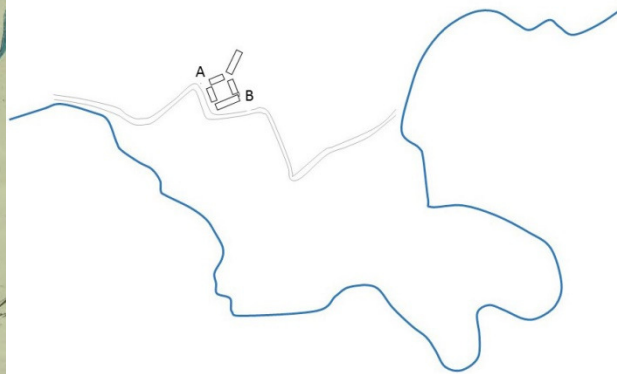
Sonen Jan Thorgren, född 1806 tar över gården. Han är sedan 1828 gift med Anna Persdotter, född 1807.

Gård A

- Per Persson (1777). Han dör 1818-11-08 [AI:7 sid 87] 1815 nämns han som Bergsman
- Hans hustru Katarina Andersdotter (1792)
- Svärfadern Anders Andersson (1756). Han dör 1822-03-24 [AI:7 sid 87]
- Svärmodern Cajsa Persdotter (1763)
- 1821 gifter Katarina (1792) om sig med Johan Mattsson Thorgren, född 1793-11-09 i Ombenning. Han nämns sedan som Bergsman. [AI:7 sid 87]
- De får 1821-09-11 en son som får namnet Anders Jansson Thorgren [AI:7 sid 87]

1825

Här genomfördes ett laga skifte så att gårdarna fortsatt ägde hälften var, dvs 1/8 mantal, av den ursprungliga gården som var på ¼ mantal, men mer samlat.



© Lantmäteriet, från skifteshandlingar 1823

Avritat ur föregående bild av Hans Philip

På den vänstra bilden syns byn bara som en klump. På den andra ser man bättre att den är delad diagonalt.

Gård B

- Johan/Jan Thorgren (1761). Han dör 1827-01-13 som änkling.
- Hustrun Stina Jansdotter (1773). Hon dör 1825-06-09
- Deras son Jan Thorgren, född 1806-10-18 [AI:8 sid 95], Bergsman efter fadern.
- Dennes hustru Anna Persdotter, född 1807-12-11 i Norberg [AI:8 sid 95]

Gård A

- Jan Mattsson Thorgren (1793), Bergsman
- Hans hustru Katarina Andersdotter (1792)
- Svärmodern Cajsa Persdotter (1763)

1835-1844 [AI:9 sid 106]

Den 1 juni 1843 bryter en stor brand ut, som förstör båda gårdarna i Ennora. Katarina (1792) får då så svåra brännskador att hon avlider den 20 juni [F:4a bild 66]

Efter branden, bestämde sockenstämman att bönderna omkring skulle hjälpa till att bygga upp, i första hand de byggnader som krävdes för kreaturen och jordbruket. [Protokoll från sockenstämma KI:5 sid

137]. Det finns uppgifter om att häradstinget i Norberg beslutade om hjälp med återuppbyggnaden av bostadshusen, dock har jag ännu ingen förstahandskälla för detta.

När gårdarna byggdes upp på nytt, placerades Gård B en liten bit söderut ungefär där järnvägen går idag. Gård A förefaller ha placerats ungefär på samma plats som de tidigare gårdarna. Den byggnaden är stommen i dagens Sjöbergsgård.

Gård B

Jan Thorgren [1806], Bergsman, och Anna Persdotter. Familjen har barnen Anna Katarina, Sara Stina och Johan Erik, den senare född 1837.

Gård A

- Jan Mattsson Thorgren (1793) är Bergsman. Men 1842-09-06 drunknar han i Lilla Aspen.
- Hans hustru Katarina (1792) avlider i branden 1843.
- Sonen Anders Jansson Thorgren, född 1821-09-11, blir tydligen den som får ta hand om återuppbyggandet av gården. I kyrkböckerna ser det ut som om han flyttade till Västanfors under en del av 1844, men detta är inte helt klart.
- Svärmodern Cajsa Persdotter (1763)

1845-1852 [Al:10, sid 122]

Gård B

- Bergsmannen Jan Jansson Thorgren (1806) men Jan dör 1846.
- Hustrun Anna Persdotter (1807)
- Sonen Johan Erik, född 1837-03-18, tar över gården

Gård A

Anders Jansson Thorgren (1821) gifter sig 1844-10-18 med Greta Stina Abrahamsdotter från Västanfors, född 1820-02-28.

1853-1862 [Al:11 sid 188]

Gård B

- Johan Erik Thorgren (1837) är Bergsman men ogift.
- Bor tillsammans med modern Anna Persdotter (1807).

Gård A

- Anders Jansson Thorgren (1821) dör 1853
- Änkan Greta Stina Abrahamsdotter (1820) gifter 1857 om sig med
- Johan Andersson från Norberg, född 1829-02-25.
- De får 1858-05-26 en son som döps till Anders Gustav Andersson.

1860

Protokollet från ett möte på Brukskontoret i Ängelsberg den 15 september 1860 berättar att JE Thorgren och Jan Andersson i Ennora äger 8 delar var av Ombennings hytta. Totalt 144 delar är redovisade i protokollet. Anders Persson i Ombenning åtog sig att vara hyttfogde.

1862 – 1871 [Al:12 sid 190]

Gård B

- Bergsmannen Johan Erik Thorgren (1837), gift 1869-10-02

- Hustrun Johanna Thorgren, född 1849-07-04 som dotter till Anders Jansson Thorgren (1821) och Greta Stina Abrahamsdotter (1820)
- Modern Anna Persdotter (1807)

Gård A

- Bergsmannen Johan Andersson (1829)
- Hustrun Greta Stina Abrahamsdotter (1820)
- Anders Gustav Andersson (1858)

1872-1876 [AI:13 sid 216]**Gård B**

- f. Nämndeman, Bergsman Johan Erik Thorgren (1837)
- Hustrun Johanna Thorgren (1849)

Gård A

- Bergsmannen Jan Andersson (1829)
- Hustrun Greta Stina Abrahamsdotter (1820)
- Sonen Anders Gustav (1858)

1877-1886 [AI:14b, sid 234a]**Gård B**

- Johan Erik Thorgren (1837), dör 1883-11-03 [AI:14b, sid 234a]
- Änkan Hustrun Johanna Thorgren (1849), omgift 1886-03-21 med
- Erik Johan Johansson, född 1860-05-18 i Bromsbo [C:5 bild 22], tidigare dräng på gården (han var tidigare trolovad med en annan kvinna, men fick Domkapitlets stöd för att detta förhållande skulle upphöra [AI:14b, sid 234b])

Gård A

- Fördelsmannen Jan Andersson (1829)
- Hustrun Greta Stina Abrahamsdotter (1820)
- Sonen Anders Gustav (1858), som nu tagit efternamnet Engstrand [AI:14b sid 239]
- Sonhustrun Hedda Eriksson, född 1849-11-19 i Västanfors

1887 [AI:15 sid 257]**Gård B**

- Erik Johan Johansson (1860)
- Hustrun Johanna Thorgren (1849)

Gård A

- Hemmansägaren Anders Gustav Engstrand (1858)
- Hustrun Hedda Eriksson (1849)
- Fadern Johan Andersson (1829)

Ägodelning 1888

Tills nu har de båda gårdarna bestått av var sitt 1/8 mantal. Nu delas ägorna så att Gård B blir på 1/24 mantal och Gård A på 5/24 mantal. Orsaken till detta är ännu okänd. Gård B kallas i fortsättningen Lilla Ennora och Gård A blir Ennora Gård.

Lilla Ennora låg, som nämnts ovan, från början någonstans söder om den nuvarande Sjöbergsgården. Emellertid låg den då i vägen för järnvägsbygget i slutet av 1800-talet och flyttades därför till sin nuvarande plats som idag har fastighetsbeteckningen Ennora 1:23, ca 300 m österut, mellan järnvägen och sjön.

1889-1898 [AI:15 sid 260]

Gård B (Lilla Ennora, 1/24 mantal)

- Erik Johan Johansson (1860)
- Hustrun Johanna Thorgren (1849)

Gård A (Ennora Gård, 5/24 mantal)

- Hemmansägaren Anders Gustav Engstrand (1858)
- Hustrun Hedda Eriksson (1849)
- Fadern Johan Andersson (1829)

1897 [AI:16, sid 677]

Gård B (Lilla Ennora, 1/24 mantal)

- Erik Johan Johansson (1860)
- Hustrun Johanna Thorgren (1849)

Gård A (Ennora Gård, 5/24 mantal)

- Hemmansägaren Anders Gustav Engstrand (1858)
- Hustrun Hedda Eriksson (1849)

1900 – 1914 [All:1b sid 251]

Gård B (Lilla Ennora, 1/24 mantal)

- Erik Johan Johansson (1860)
- Hustrun Johanna Thorgren (1849)

Gård A (Ennora Gård, 5/24 mantal)

- Hemmansägaren Anders Gustav Engstrand (1858)
- Hustrun Hedda Eriksson (1849)

Familjen Engstrand flyttar till Kolbäck 1910-09-20. Vem som köpte gården närmast efter Engstrand är ännu okänt. Men den som gjorde det, har tydligen inte drivit gården själv, utan med hjälp av rättare.

1900-talet

Rättare

1910-11-23 till 1911-04-23

- Rättaren Per Erik Pettersson Gyllenflykt, född 1856-10-09 i Upplands Län, flyttar in 1910-11-23 [All:1b sid 252]
- Hustrun Klara Wilhelmina Rönngren, född 1856-03-23 i S:t Iljan

Familjen Gyllenflykt flyttar till Tortuna 1911-04-23

1911-05-07 till 1913-10-27

- Rättaren Axel Wallman, född 1863-12-20 i Tillberga, flyttar in 1911-05-07
- Hustrun Augusta Söderlund, född 1861-12-10 i Gunnilbo

Familjen Wallman flyttar till Ramnäs 1913-10-27

1913 till 1914

- Rättaren Ernst Fabian Svensson, född 1872-04-13 i Ljungby flyttar in 1913
- Hustrun Johanna Sofia Persdotter, född 1871-09-12 i Kalmar län

Familjen Svensson flyttar till Ängelsberg 1914

1914

- Rättaren Hjalmar Hellström, född 1891-06-29 i Norberg, flyttar in 1914

Banvakter

Banvaktstugan låg mellan vägen och järnvägen, ca 500 m NO om Sjöbergsgården. Just där gör vägen en liten utbuktning så att där blir plats för ett hus. Man kan fortfarande se spår av en jordkällare på platsen. När banvaktstugan byggdes är ännu inte känt, men järnvägen byggdes omkring 1880. Det huset lär senare ha blivit flyttat till Ängelsbergsvägen 38, invid Furutorp. Det kallas idag "Bläckhornet" på grund av sin form.

1900-1905

- Banvakt Jonas Thelin, född 1878-06-02 i Mora, flyttar in 1900-09-08
- Hustru Gerda Sofia Johansson, född 1882-05-15 i Skultuna

Familjen Thelin flyttar till Västanfors 1905-04-16

1905 till 1911

- Banvakt Carl Johan Hagberg, född 1877-03-09 i Västervåla, flyttar in 1905-04-16
- Hustrun Karolina Leontina Åberg, född 1878-10-10 i Västervåla

Familjen Hagberg flyttar till Västanfors 1911-11-10

1911 till 1921

- Banvakt Anders Molander, född 1871-09-22 i Västernorrland, flyttar in 1911-10-20
- Hustru Katarina Hennström, född 1862-06-03 i Västernorrland

Familjen Molander flyttar till Ombenning 1921-11-12 [All:2b sid 269]

Om jag fattade rätt, så byggdes Bleckhornet av försäkringsbolaget som ägde Ennora Gård en tid

Bergman bodde i Bleckhornet. Skötte hästen. Gift med en fransyska. Bodde senare i Ombenning. Han hade en son som bodde i Stockholm

Norgrens bodde under någon period i Bleckhornet i Ennora

Försäljningar

Ennora gård (Gård A), senare Sjöbergsgården

Enligt hörsägen sålde Engstrand gården (Gård A) till någon som ville åt skogen och som avverkade en stor del. Det berättas så, men det finns i nuläget inga kända bevis. Som ovan sagts, engagerade uppenbarligen denna någon en rättare som skötte jordbruket.

Enligt Karin Jaregren, dotter till Bror Falk, se nedan, så var näste ägare Svenska Kreatursförsäkringsbolaget. Det var direktören i det bolaget som byggde till flyglarna på huvudbyggnaden.

Om det ovan sagda stämmer, kan denne direktör ha hetat Oskar Gustav Adolf Kihlström (1878). I Församlingsboken står han nämligen omedelbart före syskonen nedan. [All:2b sid 251]. Kihlström flyttade till Ennora från Gävle 1919-10-06 och flyttade sedan vidare till Motala 1920-10-28.

Efter försäkringsbolaget var det tre syskon som ägde gården:

Per Erik Persson var född i Ramsberg 1877-11-06. 1910 var han Bergsman och ägare/delägare i Hemshyttan. Hans hustru Anna Paulina Bergström var dotter till den tidigare ägaren/delägaren. 1910-04-25 föddes deras dotter Valborg Paulina. 1911-08-10 dog hustrun av blindtarmsinflammation. Året innan hade hennes mor dött av hjärtfel. I församlingsboken står det noterat att dottern Valborg Paulina blev delägare i hyttan.

Karl Persson var född 1880-02-11 i Ramsberg och bror till Per Erik. Han bodde i Hemshyttan och är noterad som Handelsresande. Han kallade sig senare Carl Persson Pernsköld.

Anna Karolina Persson var född 1875-08-13 i Ramsberg och syster till bröderna här ovan. I församlingsboken står hon som Hushållerska.

Per Erik, hans dotter Valborg Paulina och Anna Karolina flyttade 1921-08-18 från Hemshyttan [All:2b sid 251] till Ennora. Carl flyttade 1920 från Järna till Ennora.

Det berättas att Carl högg sten och Per Erik skötte jordbruket. Stenbrott finns fortfarande och man sålde gatsten till Tyskland. Ett flertal stenhuggare bodde i Ennora under den tiden [All:2c sid 501].

1930-09-30 flyttade Carl till Göteborg. 1931-03-09 flyttade Anna Karolina, Per Erik och hans dotter till Lindesberg.

Efter detta, lär gården ha delats upp i skog, jordbruk och byggnader. Filip Andersson från Vanbo köpte jordbruket, men sålde senare till Henning Boman från Pershindersbo.

1928 arrenderade Erik Gustav Björk gården av Fagersta Bruk.

Bror Falk arrenderade gården från 1930, men köpte den 1936.

1931-01-29 bildas 1:15 genom sammanslagning av 1:7 1:8 och 1:12.

1931-05-01 säljer Johan Jansson i Kvarnsnäs i Söderbärke 5,38 ha från Ennora 1:15 till Maria och Högalids skollovsförening (Bildar 1:17?) Församlingarna kunde göra detta köp tack vare en donation av ett par systrar med efternamnet Sjöberg. Den nya fastigheten får därigenom namnet Sjöbergsgården.

1936-12-12 säljer Henning Boman från Söderbärke, Ennora 1:16 samt holmarna till Bror Falk [Enligt köpebrev i Hembygdsföreningens arkiv].

1937-05-31 utfärdas gravationsbevis för Falk på Ennora 1:16, 64,8 ha.

1940-12-31 Karl Hedin köper 1:15, dvs skogen.

1942-03-04 avstyckning från 1:15 holmarna övergår till Boman [Avstyckningsprotokoll i Hembygdsföreningens arkiv].

1950-12-20 Byggnads AB Skandia i Västerås har 1950-05-25 köpt en mindre fastighet av kassören OW Åström och säljer den vidare till Bror Falk 1950-12-20. Detta tycks motsvara en liten del av det nuvarande fritidsområdet i Ennora, beskrivningen är svår att tolka. Köpeskillningen var 800 kr. [Enligt köpevtal i Hembygdsföreningens arkiv]

Lilla Ennora (Gård B)

1926-07-01 Erik Johan Johansson (1860) och hans hustru Johanna Johansson (Thorgren) (1849) säljer 1/60 mantal av Ennora 1 (Lilla Ennora, dvs Gård B) samt lägenheten Handsölet nr 1 (sannolikt holmarna, 1,75 ha) till Bror Falk och hans hustru. [Enligt köpebrev i Hembygdsföreningens arkiv]. Att det var 1/60 mantal måste betyda att någon ombildning skett sedan 1900 då det var 1/24. Kan det ha skett när Engstrand sålde 1910?

1930-12-15 säljer Falk detta (Lilla Ennora) vidare till K.J. Jansson från Hernevi, Sparrsätra. [Enligt köpekontrakt i Hembygdsföreningens arkiv]

Noteringar:

Det skall ha funnits ett stall en bit bort, möjligen var det så att försvaret hade hästar där, jag tror att någon sade att det hade bott en hästskötare i den banvaktstuga som låg mellan järnvägen och vägen.

Nuvarande ägare till Sjöbergsgården är Jon och Malin Haraldsson sedan 14 år

Karin Jaregren har tydligen sålt Ennora Gård till Hedin som sålde vidare till Jon

Hagastiftelsen är idag inblandad på något sätt. Där finns en Iris Johansson som tydligen är känd och har kopplingar till antroposoferna i Järna

hans.philip@telia.com